

Udenrigsministeriet

Til Udenrigsudvalget

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Journalnummer

104.Afghanistan.8-11

Kontor

ALO

11. april 2014

Orientering om resultatet af en "Value for Money" undersøgelse af udviklingsbistand anvendt til skolebogsproduktion i Afghanistan.

Udenrigsudvalget orienteres hermed om resultatet af en "Value for Money" undersøgelse af dansk udviklingsbistand anvendt på skolebogsproduktion i Afghanistan i perioden 2003-2013.

Den daværende udviklingsminister oversendte i sommeren 2013 en redegørelse til Folketinget om forebyggelse af, kontrol med og opfølgning på korruption og misbrug af dansk udviklingsbistand til Afghanistan. I et åbent samråd orienterede den daværende udviklingsminister efterfølgende Udenrigsudvalget om, at der var lanceret en fem-punktsplan for en styrket anti-korrupsionsindsats i forhold til støtten til Afghanistan. Et af de fem initiativer var Value for Money undersøgelser - i første omgang af støtten til skolebogsproduktionen. Resultatet af denne første revision foreligger nu.

Value for Money undersøgelsen, som omfatter den danske støtte til skoletekstbøger for år 2003 til 2013, med en samlet kontraktsum på 335 mio. kr., fokuserer på kvaliteten af bøgerne og distribueringen til skolerne. Udenrigsministeriet valgte at indefryse den aftalte danske støtte, indtil resultatet af undersøgelsen forelå.

Rapportens hovedkonklusion er, at den danske støtte er blevet anvendt til formålet om at producere og distribuere bøger til skoleeleverne i Afghanistan. Der er fundet eksempler på overtrædelser af de gældende afghanske regler for indkøb og kontraktindgåelse, samt uigennemsigtighed i udbudsprocesserne. Til trods for de dokumenterede overtrædelser, kan det ikke på baggrund af rapporten dokumenteres eller konstateres, at misbrug har fundet sted, det kan imidlertid heller ikke afvises. Undersøgelsen omtaler ikke konkrete forhold, som giver anledning til yderligere undersøgelser vedr. mistanke om misbrug eller korruption med danske midler.

I undersøgelsen af udbudsprocesserne er der identificeret overtrædelser af gældende afghanske regler for indkøb og kontraktindgåelse. Størstedelen af kontrakterne til tekstbogsproduktion er ved udbudsprocesserne tildelt den samme leverandør, angiveligt uden at hensynet til kvalitet blev vægtaget i tilstrækkelig grad i den samlede vurdering, idet man i alle tilfældene har valgt udbyderen med den laveste pris. Rapporten indikerer desuden, at den pågældende leverandør har fået særbehandling, idet kontrakter er blevet fastholdt, selvom leverandøren ikke har opfyldt kontraktens betingelse om trykning inden for Afghanistan. I enkelte tilfælde er denne leverandør endvidere valgt uden konkurrerende tilbud, angiveligt grundet hastende behov for tryk af nyt oplag af bøger.

Rapporten kan ikke samlet fastslå effektiviteten af støtten, da det ikke har været muligt at undersøge hele distributionssiden. I undersøgelsen af distributionen fokuserer rapporten på fordelingen af tekstbøger fra undervisningsministeriet til provinser og distrikter. Der er ikke fyldestgørende dokumentation for det sidste led i distributionen fra distrikter til de enkelte skoler, men der er ikke tegn på, at bøgerne ikke er nået frem til skolerne. Rapporten fremhæver dog, at ministeriets kapacitet til at registrere distributionen er svag. Af samme grund indbefatter det danske uddannelsesprogram 2013/14 – udover støtte på ca. 83 mio. kr. til kapacitetsopbygning af uddannelsessektoren – 1,4 mio. kr. til kapacitetsopbygning af ministeriets administrations- og informationssystemer. Gennem denne støtte arbejdes for grundigere registrering af distributionen.

Rapporten konstaterer endvidere, at der er tilgået ca. 10 mio. kr. til Afghanistans statskasse efter salg af tekstbøger til private institutioner og NGO'er – tekstbøger, som Danmark har medfinansieret.

Rapportens oplysninger giver anledning til opfølgning. Der vil blive fulgt konsekvent op på kritikpunkterne, herunder ansættelse af et uafhængigt konsulentfirma til fremtidig monitorering af tilbud og valg af udbyder og overholdelse af gældende udbudsregler ifm. tekstbogsproduktion. Og det vil blive undersøgt om indtægten fra salg af skolebøger skal returneres til Danida. På baggrund af rapporten og den iværksatte opfølgning vil støtten til tekstbøger blive genoptaget.

Rapporten giver ikke grundlag for mistanke om uregelmæssigheder i støtten til andre dele af uddannelsessektoren. Udenrigsministeriet har dog, som led i den løbende monitorering og forebyggende indsats mod korruption, igangsat den næste Value for Money undersøgelse – denne gang af den danske støtte til skolebyggerier. Rapport forventes færdig i juli 2014.

Mogens Jensen
Handels- og Udviklingsminister